

Examen AA

Risicogericht Samenstellen

Onderdeel Financial Accounting 3

DATUM: 12 juni 2017
TIJD: 13.30 – 15.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 4 opgaven van 6 pagina's inclusief voorblad. Controleer of dit examen compleet is!
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauwschrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend. Let op: Motiveer uw antwoord en vermeld het betreffende artikel en lid.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.

Hulpmiddelen:

- Toegestane hulpmiddelen:
 - Handboek Jaarrekening 2016
 - Rekenmachine (niet grafisch)

Veel succes toegewenst!

Adviestijd opgave 1:	35 minuten; 30 punten
Adviestijd opgave 2:	25 minuten; 20 punten
Adviestijd opgave 3:	35 minuten; 30 punten
Adviestijd opgave 3:	25 minuten; 20 punten

Opgave 1 Overname (35 minuten, 30 punten)

Margriet BV (hierna: Margriet) is een handelsonderneming in verpakkingsmateriaal en is opgericht op 1 januari 2009. Zij hanteert bij het opstellen van haar jaarrekening de Nederlandse wet- en regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving).

Op 2 januari 2016 koopt Margriet een 80% belang in Dora BV (hierna: Dora), een verpakkingsfabrikant in Noord-Oost Groningen. Voor dit belang is per bank een bedrag van € 4.500.000 betaald. De aandelen zijn verkregen cum dividend. Margriet waardeert het belang in Dora op basis van de vermogensmutatiemethode met als eerste boekwaarde de nettovermogenswaarde. Het tarief vennootschapsbelasting bedraagt 20%.

Balans Dora BV per 31 december					
	2016	2015		2016	2015
Gebouwen	3.800.000	4.000.000	Aandelenkapitaal	2.000.000	2.000.000
Machines	1.700.000	1.450.000	Overige reserves	4.610.000	3.850.000
Vorraden	1.300.000	1.000.000	Resultaat boekjaar	(850.000)	1.000.000
Vorderingen en liquide middelen	1.000.000	2.100.000	Vreemd vermogen (inclusief voorzieningen)	2.040.000	1.700.000
	7.800.000	8.550.000		7.800.000	8.550.000

Onderzoek van de balans van Dora per 31 december 2015 leidt tot de volgende conclusies:

- Wegens een in 2015 plaatsgevonden aardbeving wordt het monumentale kantoorgebouw, waarin een aantal kleine scheurtjes waarneembaar is, met € 600.000 afgewaardeerd.
De resterende economische levensduur wordt gesteld op 10 jaar.
- De post Voorraden moet worden afgewaardeerd met € 150.000 in verband met incourantheid.
- De post Vorderingen moet worden afgewaardeerd met € 100.000.
- In verband met garantieverplichtingen moet de hiervoor bestaande voorziening met € 90.000 worden opgehoogd.

Vraag 1

Geef gemotiveerd aan dat het 80%-belang in Dora op grond van de Nederlandse wet- en regelgeving kwalificeert als een deelneming die in de enkelvoudige jaarrekening van Margriet wordt gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Vraag 2

Geef de journaalpost die Margriet in haar enkelvoudige jaarrekening maakt van het verwerven van het belang in Dora op 2 januari 2016.

Op de algemene vergadering van aandeelhouders wordt besloten om uit het resultaat boekjaar 2015 € 240.000 als dividend uit te keren. Het restant van de winst is toegevoegd aan de Overige reserves.

Vraag 3

Geef voor Margriet de journaalpost van het ontstaan van de dividendvordering in 2016.

Begin april 2016 komt bij een onderzoek naar voren dat het kantoorpand van Dora veel ernstiger is beschadigd dan de in januari 2016 vermoede afwaardering. Een **aanvullende** afwaardering van het gebouw is noodzakelijk. Dit bedrag wordt vastgesteld op € 750.000.

Vraag 4

Op welke wijze moet Margriet dit gegeven in de jaarrekening 2016 verwerken? Motiveer uw antwoord en geef eventueel de journaalpost(en).

Gegevens met betrekking tot boekjaar 2016:

- De per 31 december 2015 aanwezige incurante voorraden zijn gedurende 2016 verkocht.
- De per 31 december 2015 oninbare vorderingen zijn definitief oninbaar en door Dora afgeboekt.
- Het verschil in de garantievoorziening was incidenteel en bestaat ultimo 2016 niet meer.

Vraag 5

Geef het mutatieoverzicht deelneming Dora zoals Margriet dit moet opnemen in de toelichting van haar enkelvoudige jaarrekening over 2016.

Opgave 2 Op aandelen gebaseerde beloningen (25 minuten, 20 punten)

Parkhoven NV (hierna: Parkhoven) te Waddinxveen hanteert bij het opstellen van de haar jaarrekening de Nederlandse wet- en regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving).

Parkhoven wil haar zes bestuurders voor hun prestaties belonen en heeft een bonusregeling ontworpen. De bestuurders worden geïnformeerd over de regeling en de opties die op **1 juli 2014** worden verleend.

De bonusregeling bestaat uit het verkrijgen van 210.000 optierechten op even zoveel aandelen. Deze opties kunnen worden uitgeoefend op 31 december 2016. Deze opties worden toegekend met een uitoefenprijs van € 5 per stuk (nominale waarde € 1 per stuk). De uitoefenprijs is gebaseerd op de koers van het aandeel van Parkhoven NV op 1 juli 2014. Voorwaarden met betrekking tot deze aandelenopties zijn dat de bestuurders binnen het bedrijf werkzaam blijven en dat het bedrijf een gemiddelde winststijging van ten minste 10% per jaar realiseert voor de jaren 2014, 2015 en 2016. Parkhoven NV heeft de waarde van de aandelen op **1 juli 2014** laten berekenen. De uitkomst van deze berekening gaf aan dat een optie een reële waarde van € 2,50 bezit.

Begin 2015 heeft Parkhoven 210.000 eigen aandelen ingekocht tegen een koers van € 4,50. Deze aandelen zijn ingekocht met het doel ze opnieuw uit te geven bij uitoefening van de optierechten.

Hoewel één van de voorwaarden is, dat bestuurders geacht worden het bedrijf niet te verlaten, vertrokken onverwachts op 30 november 2015 twee van de bestuurders, aan wie elk 35.000 aandelenopties waren toegekend. Op dat moment vervielen hun optierechten.

Op 31 december 2014, 2015 en 2016 zijn de winstdoelstellingen door Parkhoven gerealiseerd.

Op 31 december 2016 hebben de resterende bestuurders hun optierechten uitgeoefend.

Gevraagd

Geef in de vorm van journaalposten aan op welke wijze Parkhoven de hiervoor omschreven feiten en gebeurtenissen in de jaarrekeningen 2014, 2015 en 2016 moet verwerken. Geef duidelijk aan of de posten in de balans (B) of in de winst-en-verliesrekening (WV) moeten worden opgenomen.

Opgave 3 Stichting Accounting Toen en Nu (35 minuten, 30 punten)

NB Vermeld bij elke grootboekrekening in een journaalpost of het een balanspost (B) of een resultaatpost (SBL) betreft.
Belastingen blijven buiten beschouwing.

Stichting Accounting Toen en Nu (hierna: Toen en Nu) heeft als doel om de geschiedenis van en ontwikkelingen in accounting via een permanente tentoonstelling en themaexposities onder de aandacht van het publiek te brengen. Sinds haar oprichting eind 2015 maakt Toen en Nu voorlopig gebruik van ruimten die beschikbaar zijn gesteld door de beroepsorganisatie van accountants. Het bestuur van Toen en Nu bestaat uit financieel deskundigen waaronder een accountant. Voor de activiteiten van Toen en Nu wordt zij ondersteund door enkele vrijwilligers. Bestuursleden en vrijwilligers ontvangen geen loon of salaris.

In 2016 start Toen en Nu de voorbereidingen voor de inrichting van een klein museum waarin de wereld van accounting tot leven moet komen. Veel bedrijven en accountantsorganisaties hebben inmiddels hun medewerking tot vormgeving van een museumcollectie toegezegd. Deze bijdragen betreffen onder meer voorwerpen zoals literatuur, visuele beelden en instrumenten, maar ook financiële ondersteuning. Vooralsnog zal de toegang tot de collectie gratis zijn.

Toen en Nu heeft geen winstoogmerk; zij maakt haar jaarrekeningen op in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640.

De jaarrekening 2016 bevat onder meer een staat van baten en lasten waarin tevens de begrotingscijfers van het boekjaar zijn opgenomen.

Vraag 1

Geef, gezien de doelstelling van een organisatie zonder winstreven, een reden om naast de werkelijke resultaten van een boekjaar de begrotingscijfers op te nemen.

In 2016 heeft Toen en Nu voor de opzet van haar museumcollectie de volgende bijdragen en giften ontvangen:

1. Een bibliotheek met een collectie van deels antiquarische literatuur tegen betaling van een symbolisch bedrag van € 1.000. Volgens een taxatie van een veilinghuis bedraagt de verwachte opbrengstwaarde € 20.000. Het bestuur verwacht dat de collectie niet in waarde zal dalen, maar eerder zal toenemen.
2. Verschillende rekenmachines en computers. Deskundigen schatten de marktwaarde daarvan tussen € 5.000 en € 25.000.
3. Een collectie foto- en filmmateriaal van bekende fotografen en filmers, in bruikleen ontvangen van het Nederlands Fotomuseum. De collectie is verzekerd voor € 45.000 hetgeen overeenkomt met de reële waarde.
4. Financiële bijdragen door een aantal accountantsorganisaties ter grootte van € 80.000. Het bestuur heeft besloten deze bijdragen te besteden aan het inrichten van de permanente tentoonstelling.
5. Financiële bijdragen van vier financiële instellingen ter grootte van € 160.000. Op grond van afspraken met deze vier donateurs zal Toen en Nu een kortlopende expositie Water naar Zee inrichten over de geschiedenis van banken en verzekeringmaatschappijen in Nederland. Hierbij is afgesproken dat eventuele financieringstekorten van deze expositie zullen worden aangezuiverd door Toen en Nu, en dat financieringsoverschotten ter vrije besteding door Toen en Nu staan.

Aan de giften en bijdragen onder de punten 1 tot en met 4 zijn door donateurs geen specifieke bestedingsdoelstellingen aangewezen.

In 2016 heeft Toen en Nu onder meer de volgende uitgaven gedaan:

6. Kosten voor de inrichting van het museum ad € 24.000 ten behoeve van de permanente tentoonstelling. Toen en Nu activeert deze kosten onder aftrek van afschrijvingen met jaarlijks gelijke bedragen met ingang van **1 juli 2016**, het moment waarop een deel van de tentoonstelling in gebruik is opgenomen. Toen en Nu hanteert een gebruiksduur van 10 jaar. Er is geen restwaarde.
7. Kosten ter voorbereiding van de expositie Water naar Zee ad € 33.000. Toen en Nu brengt deze kosten geheel ten laste van het resultaat 2016.

Vraag 2

Geef voor Toen en Nu aan op welke wijze de gebeurtenissen vermeld onder de punten 1 tot en met 7, alsmede de gevolgen daarvan, tot uitdrukking moeten komen in de jaarrekening 2016. Geef zo mogelijk alle journaalposten naar aanleiding van de relevante gebeurtenissen. Geef bij de punten 1, 2, 3 en 6 een motivering voor uw keuze.

In het eerste halfjaar 2017 opent Toen en Nu de expositie Water naar Zee. De in 2017 hiervoor gemaakte en betaalde kosten bedragen € 119.000. De expositie zal medio 2018 worden afgesloten.

Vraag 3

Geef voor **2017** alle journaalposten naar aanleiding van de kosten van de expositie en alle daarmee verband houdende gevolgen.

Eind juni 2018, na afsluiting van de expositie, blijken de werkelijke kosten € 152.000 te zijn. In 2018 zijn geen verdere kosten gemaakt.

Vraag 4

Geef voor **2018** de journaalpost in verband met de expositie Water naar Zee.

Opgave 4 Onderhandse geldlening (25 minuten, 20 punten)

Zwartsluis BV sluit per 1 januari 2016 bij een bank een lening van € 4.000.000 af.

De volgende leningvoorwaarden zijn overeengekomen:

- aan het eind van ieder jaar vindt aflossing van € 1.000.000 plaats, tegelijk met de rentebetaling. Eind 2019 is de lening geheel afgelost;
- looptijd van de lening is 4 jaar;
- de rente bedraagt 4% per jaar. Deze is jaarlijks achteraf verschuldigd, voor het eerst op 31 december 2016, en wordt berekend over de schuldrest;
- er zijn geen transactiekosten.

Zwartsluis ontvangt op 1 januari 2016 een bedrag van € 3.821.700, zijnde de reële waarde waartegen Zwartsluis de lening opneemt in haar administratie. Bij een volgende waardering neemt Zwartsluis de lening op tegen geamortiseerde kostprijs met toepassing van de effectieve-rentemethode.

Op het moment van aangaan van de lening is de marktrente voor soortgelijke leningen 6% op jaarbasis.

Vraag 1

Geef een controleberekening van de reële waarde waartegen Zwartsluis op 1 januari 2016 de lening in haar administratie opneemt.

Vraag 2

Geef voor boekjaar 2016 het verloop van de lening met vermelding van alle mutaties en de daarbij behorende tegenrekeningen in de jaarrekening.

Veronderstel dat de bank bij het aangaan van de lening een afsluitprovisie van € 60.000 aan Zwartsluis in rekening brengt.

Vraag 3

Geef een beschrijving van de invloed op de bedragen in het verloopoverzicht zoals bedoeld in vraag 2 bij toepassing van de effectieve-rentemethode. Berekeningen worden niet gevraagd.

Als alternatief voor de effectieve-rentemethode staan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving onder voorwaarden toepassing van lineaire amortisatie toe.

Vraag 4

Bereken de rentelast die Zwartsluis met betrekking tot de lening in haar jaarrekening 2016 moet opnemen bij toepassing van lineaire amortisatie van rente en afsluitprovisie.

Einde examen